

B I L T E N

NATO/PfP Trust Fund program

Za pomoć prekobrojnom osoblju u Bosni i Hercegovini

Bilten broj 14 - Mart 2009

Sadržaj:

- 1 Pregled/statistički pokazatelji
- 2 Priče s terena
- 3 U fokusu i poruka od Ministarstva odbrane
- 4 Žene i NTF program

NATO/PfP Trust Fund osnovele su države članice NATO saveza i drugi donatori kako bi se pomoglo Bosni i Hercegovini u procesu reintegracije prekobrojnog vojnog osoblja i službenika Ministarstva odbrane BiH, nastalog u procesu reforme odbrane.

Cilj projekta NATO/PfP Trust Fund je dati doprinos ukupnim nastojanjima Bosne i Hercegovine da održi mir i stabilnost, da njeguje ekonomski oporavak, da smanji nezaposlenost i generiše prihode, na taj način što će omogućiti lakšu reintegraciju u civilni život onim licima koja su otpuštena u procesu reforme odbrane u 2006., 2007., kao i licima otpuštenim 2004. godine.

Međunarodna organizacija za migracije (IOM) ima iskustvo širom svijeta (uključujući implementaciju projekta "Tranzicijske pomoći demobilisanim vojnicima" (TADS) u periodu između 2002. i 2006.) u pružanju asistencije vojnom osoblju koje je otpušteno u procesu reforme odbrane kroz zaposlenja, uspostavljanje i razvoj malih i srednjih preduzeća, pokretanje poljoprivredne aktivnosti, te pružanje stručne i poslovne obuke. Ova iskustva su doprinijela da IOM postane agencija za implementaciju projekta NATO/PfP Trust Fund za Bosnu i Hercegovinu.

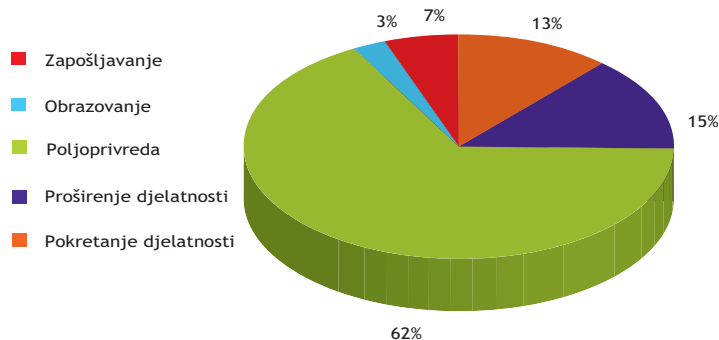
NTF KORISNICI I PROJEKTI

Završno sa 28. 02. 2009. godine ukupno se **2,894** prekomjernih kadrova MO registriralo kod Međunarodne organizacije za migraciju (eng. International Organisation for Migration - IOM). **2,594** korisnika su prekomjerni kadrovi od 2004., a 300 od 2007. godine. Slika 1 ilustrira tipove pomoći koju su tražili prekomjerni kadrovi nakon savjetovanja sa osobljem NTF-a za sve odobrene projekte. Od **2,306** korisnika sa odobrenim projektima, konkretnu pomoć je do kraja izvještajnog perioda dobilo **1,889** prekomjernih radnika. Nešto manje od dvije trećine odobrenih projekata čine poljoprivredni projekti; preko četvrtine su ne-poljoprivredni poduzetnički projekti (skoro jednako podijeljeni na pokretanje i proširenje djelatnosti); 7% spada u kategoriju zapošljavanja; a 3% u obrazovanje.

DIREKTNNA ASISTENCIJA

IOM je kontaktirao 2,601 prekomjernih kadrova MO sa molbom da prilože dodatnu dokumentaciju vezanu za njihova očekivanja od reintegracije. Od početka projekta, terensko osoblje NTF-a pripremi je 2,375 prijedloga projekata, za 2,306 projekata odobrena je konkretna pomoć, a pomoć je pružena u slučaju 1,889 korisnika.

Podnešene prijave	2,894
Podnešeni prijedlozi projekata	2,375
Odobreni prijedlozi projekata	2,306

Skica 1

NATO/PFP TRUST FUND ZA BOSNU I HERCEGOVINU
IMPLEMENTIRA MEĐUNARODNA ORGANIZACIJA ZA MIGRACIJE (IOM)

BUDUĆNOST IMA NOVO LICE.
NATO/PFP TRUST FUND NUDI POMOĆ

NE ZABORAVI, REGISTRACIJA ĆE SE VRŠITI U PERIODU OD 16. APRILA DO 31. MAJA 2007.
Info-linija Ministarstva odbrane: 033/286-694, www.iom.ba, www.mod.gov.ba

- septembar 2006/2007 - Registracioni obrazac dostiće se u prilogu pisma o prijavi u Ministarstvu odbrane.
- studeni 2004. Registracioni obrazac mogao biti dostićen u Republici Srpskoj i u nekim vojnim postovima ili onaj koji je napuštao vojnu službu, bez obzira na datum prijave, do 16. aprila 2007.

NATO/PfP Trust Fund Program - priče sa terena

Područje Mostara

Proširenje djelatnosti

Nada živi sa suprugom, dvoje odrasle djece, snahom i unukom u Opštini Trebinje. Nada je od 1972. do 1978. godine pohađala krojačku obuku, a prije rata je radila kao krojačica. Nakon otpusta iz vojske 2007. godine, Nada je odlučila ponovno se baviti krojačkim poslom. Odmah je našla klijente, ali nije mogla odgovoriti na lokalnu potražnju i nedostajala joj je odgovarajuća oprema. NTF je Nadi obezbijedio profesionalnu šivaču mašinu i druge alatke. Ova oprema je povećala njen proizvodni kapacitet i kvalitetu njenih usluga, što je dovelo i do više klijenata i prihoda i povećalo njena primanja za više od dva puta. Osim toga, nakon što je dobila novu opremu Nadi su počeli pristizati dodatni zahtjevi za nove odjevne predmete, a ne samo za popravke.

Područje Sarajeva

Poljoprivreda

Amira koja je otpuštena 2004. godine je tokom rata bila ranjena. Povratnica je u Općini Maglaj gdje živi sa bratom i njegovom porodicom. Njen brat također pati od onesposobljenja, a nijedan član domaćinstva ne radi izvan njihove farme. Amira je odlučna da uspije kao mali farmer; učlanila se u lokalnu poljoprivrednu zadrugu i razmišlja da uskoro zvanično registriira svoju farmu. Na farmi Amira i njen brat uzgajaju žitarice i povrće, a imaju i dvije krave muzare. Porodica nije dobila poljoprivrednu pomoć, a od NTF-a su zatražili pomoć da nabave motokultivator visoke snage za koji je Amira izdvojila značajnu gotovinsku sumu. Osim toga, Amiri je odobren mali zajam da kupi dodatke, uključujući i prikolicu. Sa novom opremom Amira je u stanju uštedjeti novac koji je ranije morala davati za poljoprivredne usluge i zaraditi dodatnu sumu tako što nudi usluge prijevoza drugim farmama u susjedstvu. Amira procjenjuje da je od dobivanja NTF pomoći prije godinu dana obezbijedila dodatnih 3500 KM, a u 2009. godini planira još povećati poljoprivredne aktivnosti.

Područje Banja-Luke

Proširenje djelatnosti

Olivera, koja živi sa mužem i djetetom u Opštini Banja Luka, otpuštena je iz vojske 2004. godine. Školovana je frizerka i odlučila je svoju otpremninu uložiti u kupovinu kontejnera u kojem će uspostaviti frizerski salon. Zbog dobre reputacije odmah je imala klijenata, ali joj je ograničavajući faktor bio nedostatak profesionalnih sredstava za rad. NTF joj je obezbijedio namještaj i opremu za salon, a Olivera je investirala u svoju firmu tako što je instalirala vodovodni čvor i sanitarije u kontejneru. Nakon što je načinila ova poboljšanja, broj mušterija joj se povećao na skoro 100 osoba mjesečno, a prihodi su joj se povećali više od pedeset posto.

U fokusu

Poslovna obuka za žene

Iako relativno mali procent prekomjernog kadra u sklopu NTF programa čine žene poduzetnici, one se ipak susreću sa specifičnim izazovima pri pokretanju i vođenju firmi. Kako bi odgovorio na posebnu situaciju koja pogađa žene otpuštene iz vojske, IOM je potpisao ugovor sa organizacijom Žene ženama International za implementaciju radionica iz poduzetništva za korisnice iz Bijeljine, Banja-Luke i Bileće, gdje je i najveća koncentracija korisnica.

Organizacija Žene ženama International u Bosni i Hercegovini registrirana je i radi kao lokalna neprofitna organizacija od 1998. godine. Organizacija ženama pruža tehničku obuku iz tradicionalnog veza i tkanja, poljoprivrede i njege starih i onemoćalih lica. Osim toga, žene prolaze i obuku iz ženskih prava i ostvaruju lične kontakte sa ženama u Sjedinjenim Državama koje također pružaju finansijsku podršku raznovrsnim projektima u BiH.

Za razliku od svojih muških kolega, žene prekomjerne radnice su mahom odgovorne za odgoj djece, njegu starijih ili bolesnih članova rodbine i vođenje domaćinstva. Ove dužnosti čine stvaranje, uspostavljanje i vođenje malog poduzeća utoliko težim. Tokom obuke održane u Banja-Luci, na primjer, učesnice su kreirale i analizirale 24-satni dnevnik svojih aktivnosti i razgovarale o tome kako se rodna

podjela rada odražava na svakodnevne poslove u domaćinstvu. Voditeljice obuke pomogle su učesnicama da se osvrnu na ograničenja koja imaju u vođenju svojih mnogobrojnih odgovornosti i da odrede razne načine da upravljaju svojim vremenom, budžetom domaćinstva i da povećaju prihode u domaćinstvu. Učesnice su procijenile vlastite potencijale za poduzetništvo, naučile osnove izrade poslovnog plana i marketinga, i putem brainstorminga otkrile niz praktičnih poslovnih ideja koje mogu pokrenuti, a koje odgovaraju njihovim vještinama i interesima.

Na kraju obuke učesnice su imale obnovljen osjećaj samopouzdanja i optimizma. Jedna učesnica je u procjeni obuke napisala: "Moje sposobnosti i kreativnost koje su spavale ponovno su oživjele; imam volju i entuzijazam i nove ideje."

Obuka u Banja-Luci

Poruka od Marine Pendeš, Zamjenice ministra odbrane za kadrovske poslove, povodom Međunarodnog dana žena

8. mart, Međunarodni dan žena, je dan kada se sjetimo istinske vrijednosti žena. To su osobe koje ne samo da razmišljaju, već saraduju i slažu se. Žene pokazuju zavidnu snagu u borbi protiv nepravde, u preživljavanju teškoća, podnošenju tuge, ali također imaju radosti i ljubavi i svoja vlastita stajališta. Cijenjene su kao pojedinci koji se usuđuju smijati kad im se vrišti i pjevati kad im se zapravo plače. Suzama izražavaju tugu, ljubav, usamljenost, ponos i bol. Imaju samo dvije ruke, ali rade za mnoge. Bore se za ono u što vjeruju i često zaborave koliko i same vrijede.

Priča o ženama u vojsci je impresivna. Rame uz rame sa muškarcima spremne su izvršavati sve dužnosti u ratu i u miru, ali ipak žene vojnici Oružanih snaga BiH zadržavaju status "nježnijeg pola". Njihove muške kolege daju im više dužnosti usmjerenih na ljude kao što je pomoć osoblju ili se bave aktivnostima poput onih koje se implementiraju uz koordinaciju sa IOM-om gdje njihove majčinske karakteristike dolaze do izražaja.

Konačno, možemo reći da su žene glasovi mira i prosperiteta.

Ne zaboravite vrijednost žena i ne zaboravite ih nagraditi za život i podršku koje nam daju. Za 8. mart im nije potreban poseban poklon; dovoljno je reći, "Hvala ti što postojiš".

Major Odeta Tipurić dodjeljuje nagradu za najbolji poslovni plan tokom NTF aktivnosti obuke.

Žene i NTF program

Prepoznajući da je oko 50 miliona žena migrantica i da žene čine veliku većinu onih koji su štetno pogođeni oružanim sukobima, IOM je predan brizi za posebne potrebe žena korisnica koje su identificirane, uzete u razmatranja i na koje se odnose IOM-ovi projekti i usluge. IOM je usvojio smjernice koje podcrtavaju važnosti poboljšane pomoći ženama iz reda demobiliziranih boraca, interno raseljenih lica i drugih ranjivih skupina, dok se istovremeno bavi i dodatnim pitanjem učešća žena u post-konfliktnim situacijama i raznim ulogama koje one

moгу preuzeti u takvim kontekstima. Uvođenje kriterija roda u sve aktivnosti ohrabruje programe da budu proaktivni po pitanju ravnopravnosti žena i muškaraca, djevojčica i dječaka, u svim područjima svog rada i u skladu sa međunarodnim obavezama.

Ovaj broj NTF Glasnika obilježava 8. mart, Međunarodni dan žena, i nastoji izdvojiti važne doprinose žena njihovim porodicama i prihodima domaćinstva, njihovim zajednicama, vojnim institucijama BiH i NTF programu.

Donors
Countries

NATO/PfP Trust Fund program za pomoć prekobrojnom osoblju u Bosni i Hercegovini

BANJA LUKA Regionalna kancelarija
Kasarna "Kozara", Carice Marije bb
Telefon: +387 51 37 19 84

RAJLOVAC Regionalna kancelarija
Kasarna "Rajlovac", Safeta Zajke bb
Telefon: +387 33 76 68 65 (ext. 3008)

MOSTAR Regionalna kancelarija
Kasarna "Stanislav Baja Kraljević", Rodoc bb
Telefon: +387 36 38 74 91

SARAJEVO Glavna kancelarija
Vilsonovo šetalište 10
Telefon: +387 33 64 81 37
Fax: +387 33 64 82 02

Vodeće zemlje
donatori

Za više informacija o NATO/PfP Trust Fund programu
posjetite gore navedene regionalne kancelarije.

Radno vrijeme: ponedjeljak - petak, 8:30-16:00

IOM Mission in Bosnia and Herzegovina, Office in Sarajevo

Vilsonovo šetalište 10, 71000 Sarajevo

Phone: +387 33 64 81 37

Fax: +387 33 64 82 02

E-mail: missionsarajevo@iom.int

Web: www.iom.ba